

Nem jogerős felmentés a siklóernyőst mentő helikopterpilóta ügyében

A légi közlekedés gondatlanságból elkövetett halált okozó veszélyeztetésének vétsége miatt P. A. J. őrnagy vádlott ellen indult katonai büntetőügyben a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a mai napon kihirdetett ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és a vádlottat bűncselekmény hiányában felmentette az ellene emelt vád alól. A döntés nem jogerős, ellene az ügyészség fellebbezést jelenthet be, ebben az esetben az eljárás a Kúrián folytatódik harmadfokon.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2024. március 26-án kihirdetett ítéletével P. A. J. őrnagy vádlottat bűnösnek mondta ki légi közlekedés gondatlanságból elkövetett halált okozó veszélyeztetésének vétségében, ezért őt 8 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy annak végrehajtása esetén a vádlott a büntetés fele részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság a vádlottat előzetesen mentesítette a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. Rendelkezett a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a kifogástalan légi közlekedési előéletű vádlottat 2020. július 05-én kutató-mentő szolgálatba vezényelték a Magyar Honvédség helikopter parancsnokaként. Szolgálatuk során egy fán rekedt siklóernyős mentésre szorult, ezért felszállásra utasították a mentőegységet. A repülés idején természetes nappali látási viszonyok voltak, csapadék nem esett, a szél északi-északkeleti irányból fúj.

Mivel a tűzoltóság a saját felszerelésével nem látott lehetőséget a biztonságos mentésre, a vádlott a légi irányítástól azt az utasítást kapta, hogy a mentést csörlőzéssel kezdjék el, azonban a vádlott jelezte, hogy ez a fák lombkoronája miatt veszélyes, ezért sem drótkötéllel, sem alpin technikával nem hajtható végre. A koordinátor megkérdezte, hogy egy alpin kötelet le tudnak-e engedni a siklóernyőshöz, hogy a felszínre ereszkedjen, mivel képzett alpinista. A vádlott ezt teljesíthetőnek ítélte, azonban csak abban az esetben vállalta, ha közvetlen rádiókapcsolatot tud létesíteni a kárhelyszín parancsnokával, ami meg is történt.

Bár a mentőhelikopter személyzete a sűrű lombkorona miatt nem rendelkezett kellő ismeretekkel a siklóernyős pontos elhelyezkedéséről, biztosításáról, az ernyők és a zsinórzat körülményeiről és a telefonszáma is rendelkezésükre állt, a vádlott a tőle elvárható körütekintést elmulasztva a helikopter harckiképzési szakutasításában foglaltak ellenére nem vette fel a kapcsolatot a sértettel. Elmulasztotta az egyeztetést a kárhelyszín parancsnokával is, így nem egyeztetett a földfelszínen tartózkodók helyzetéről, a mentendő személy elhelyezkedéséről, a végrehajtás módjáról, a biztonsági rendszabályokról, és a földről történő jelzésre sem kérte fel, mint ahogy azt a kárhelyszín parancsnoka sem ajánlotta fel számára.

A felkészülés során a vádlott utasítást adott a helikopter személyzetének, hogy egy 60 m hosszú alpin kötelet engedjenek le, és miután a fán túlértek, a másik végét engedjék el, így biztosítva, hogy a kötél a lombozaton két oldalról felfeküdjön és a siklóernyős hozzáférjen. Ennek próbájára távolabb is sor került, és egy próba berepülést is végrehajtottak a mentendő személy közelében. Ennek során a mentésben résztvevők közül többen észlelték, hogy a rotorszél miatt a környező fák több méterre kilengtek, a szél felkavarta az avart, kisebb ágdarabokat tört le a környező fákról, illetve a közelben lévő cross motorokat feldöntötte, ami miatt a légi mentés ezen formáját veszélyesnek ítélték, ennek ellenére ezt a kárhelyszín-parancsnoknak nem jelezték. A kárhelyszín parancsnoka az első berepülésnél nem észlelte, hogy a rotorszél olyan veszélyes, amely az egész mentésre kihatással lehet, ezért nem is tájékoztatta a légi mentési művelet veszélyes voltáról a mentőhelikopter személyzetét, és arra a vádlott sem kérdezett rá a mentési művelet során.

Néhány perccel később a mentőhelikopter megkezdte a berepülést. Amikor azon fa fölé értek, amelyen a sértett tartózkodott, a lombkoronán általuk nem ismertén elhelyezkedő biztonsági ernyőbe belekapott a rotorszél, az „belobbant” és letörte azt az ágat is, amelyiken a sértett tartózkodott, aki emiatt kb. 15-18 méteres magasságból a földre zuhant és eszméletét veszítette. A mentőszolgálat megkezdte a sértett ellátását, amely közben egy mentőtiszt fejére és kezére ágdarab zuhant. Az esés következtében a siklóernyős olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen újra kellett éleszteni, majd a szakzerű orvosi ellátása ellenére 2020. augusztus 10-én elhunyt. A vádlott – a tőle elvárható körültekintést elmulasztva – megszegte a jogszabályi előírásokat, cselekményével gondatlanságból veszélynek tette ki a siklóernyős sértett és a mentőtiszt életét, testi épségét, mely a siklóernyős halálához vezetett, illetve a mentőtiszt 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett, amelyek között ok-okozati összefüggés áll fenn.

Az elsőfokú ítélettel szemben az ügyész a légi jármű vezetésétől határozott időre történő eltiltás büntetés kiszabása érdekében, míg a vádlott és védője felmentés érdekében fellebbezett. A fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

A teljeskörű felülbírálat során az ítéletábrá katonai tanácsa a törvényszék által megállapított tényállást részben megalapozatlannak találta, ezért azt helyesbítette. Abból mellőzte a mentendő személlyel és a kárhelyszín parancsnokával történő kapcsolatfelvételt és egyeztetésre vonatkozó kötelezettségszegést, mivel a helikopter harc kiképzési szakutastása szerint nem a mentendővel kell felvenni a kapcsolatot, hanem a mentésre kijelölt személyeket kell tájékoztatni, a honvédelmi miniszteri rendelet megszegése pedig azért nem róható a vádlott terhére, mert egyrészt az a csörlővel való mentésre vonatkozik, másrészt a kárhelyszín-parancsnokkal éppen az ő kezdeményezésére megfelelő rádiókapcsolat állt fenn.

A vádlott azon általános gondossági kötelemeket sem szegte meg, miszerint a légi közlekedés során a személy és vagyónbiztonság szem előtt tartásával kell eljárni. Az ítéletábrá mellőzte azt a megállapítást is, hogy a vádlott nem a tőle elvárható körültekintést tanúsította, amellyel halálos és 8 napon belül gyógyuló sérülést okozott. Éppen hogy megfelelő távolságot tartott a fa tetejétől, a helikopterben rögzített beszélgetés is arra utal, hogy a személyzet tagjai emlékeztették egymást egy másik esetre és hangsúlyozták, hogy megfelelő távolságot kell tartani. A tényállást ki kellett egészíteni azzal is, hogy legalább 13,5 méter távolságra voltak a fák tetejétől. A vádlott a próbaberepülés során nem kapott tájékoztatást a földön tartózkodóktól arról, hogy a rotorszél milyen következménnyel jár a felszínen. Nem volt ismert előtte a mentőernyő elhelyezkedése, állapota, nem számíthatott arra, hogy belobbanhat. A sértettet nem a rotorszél fújta le a fáról, hanem a körülmények összejátszása vezetett a lezuhanásához. A belobbanó ernyő ereje törte le az ágat és emiatt zuhant le, majd hunyt el, ezért nem állapítható meg szabályszegés. Emiatt az elkövetési magatartás és a veszélyhelyzet között fel sem merülhet okozati összefüggés. A letört ágra, amelyen a sértett ült, a vádlott előrelátása egyébként sem terjedhetett ki. Felróhatóság s ekként bűnösség hiányában a másodfokú bíróság a vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette.

A másodfokú ítélet nem jogerős, ellene az ügyészség fellebbezhet a kézbesítéstől számított 8 napon belül. Ebben az esetben az eljárás a Kúria előtt folytatódik harmadfokon.

Budapest, 2025. január 17.

*Fővárosi Ítéletábrá
Sajtótitkárság*